

ШПАКІВСЬКА Ірина Миронівна

Посада: завідувач відділу екосистемології

Науковий ступінь: кандидат біологічних наук

Вчене звання: старший науковий співробітник

Ел. пошта: ishpakivska@ukr.net

Профіль у Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=9L2zh9kAAAAJ&hl=en>

Профіль ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5152-6083>

Профіль Scopus: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222465332>

Наукові інтереси:

- дослідження дихального газообміну в ґрунтах наземних екосистем ;
- вивчення екофізіологічних характеристик та метаболічного статусу ґрунтових мікроорганізмів;
- оцінка інтенсивності мінералізації органічної речовини ґрунтів;
- балансова оцінка кругообігу вуглецю в наземних екосистемах карпатського регіону;
- вивчення структурно-функціональної організації лісових екосистем;
- екологічні властивості ґрунтів у наземних екосистемах;
- екологічна освіта в установах природно-заповідного фонду;
- встановлення вуглецевої ємності наземних екосистем.

Курси: Екологія лісових екосистем

Середовищезнавство та менеджмент довкілля

Екологія ґрунтів

Публікації за останні 5 років

Статті:

1. Anton Shkaruba, Hanna Skryhan, Olga Likhacheva, Attila Katona, Oksana Maryshevych, Viktor Kireyev, Kalev Sepp, Iryna Shpakivska Development of sustainable urban drainage systems in Eastern Europe: an analytical overview of the constraints and enabling conditions Journal of Environmental Planning and Management, 64, 2021 (13) - P. 2435-2458, DOI: [10.1080/09640568.2021.1874893](https://doi.org/10.1080/09640568.2021.1874893)
2. Nadiya Maksymenko, Iryna Shpakivska, Svitlana Burchenko, Kateryna Utkina Green infrastructure in Lviv – example of park zones. Acta hort regiotec, 25, 2022(1): 37–43 DOI:[10.2478/ahr-2022-0005](https://doi.org/10.2478/ahr-2022-0005)
3. Максименко , Н. В., Бурченко , С. В., ШПАКІВСЬКА , І. М., & Кротько , А. С. (2022). Оцінка вуглецевої ємності монопородних деревостанів – елементів зеленої інфраструктури м. Харків. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*, 38, 73-84. <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2022-38-07>
4. Гамкало З.Г., ШПАКІВСЬКА І.М., Марискевич О.Г. Літогенний потенціал карбонізації педосфери: теоретико-методологічні, методичні та екосистемний підходи // Агрохімія і ґрунтознавство. Міжвід. тем. наук. збірник. 2021. Вип. 92. Харків: ННЦ “ІА ім. О.Н. Соколовського”. 2021. С. 41-51. <https://doi.org/10.31073/acss92-05>
5. Яценко П.Т., Канарський Ю.В., ШПАКІВСЬКА І.М. Сильватизація оселищ лучно - степової рослинності та безхребетних у природоохоронних об’єктах Гологірського горбогір’я // Наукові праці Лісівничої академії наук України. 2021, вип.22. С.27-40. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nplanu_2021_22_4.

Навчальні посібники:

Телегуз О.Г., ШПАКІВСЬКА І.М., Єфімчук Н.М. Практикум з агроєкології. Навчально-методичний посібник для спеціальності 101 Екологія. Львів: Вид-во ЛНУ ім.І.Франка, 2017. - 148 с.

Участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад;

Член спеціалізованої вченої ради К 35.257.01 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук у Інституті екології Карпат НАН України (спеціальність 03.00.16 – екологія) протягом 2012 - 2021 рр.

Офіційний опонент дисертації Іваненка Юрія Сергійовича на тему: «Меліоративні властивості та рекреаційний потенціал лісових насаджень Карпатського національного природного парку», поданої на здобуття ступеня

доктора філософії (галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство») (захист дисертації на засіданні разової спеціалізованої вченої ради РСВР 064 18 березня 2024 р.)

Виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах

Науковий керівник фундаментальної теми «Процеси спонтанної сільватизації та їх роль у відновленні природного стану екосистем західних регіонів України». Державний реєстраційний номер теми 110/13/18-22/ф, виконується за рішенням Експертної ради при Національній академії наук України від 01.11.2017 №7 (протокол ВЗБ НАН України № 7 від 01.17.2017) (2018-2022 рр.)

Науковий керівник фундаментальної теми “ Структурно-функціональна організація екосистем старовікових природних лісів як модель ренатуралізації трансформованих лісів західних регіонів України ” .Державний реєстраційний номер теми 110/13/18-22/ф, виконується за рішенням Експертної ради при Національній академії наук України від 11 листопада 2022 р.№8 (протокол ВЗБ НАН України (2023-2027 рр.)

Відповідальний виконавець прикладної наукової теми «Розроблення програми наукового моніторингу ревіталізації територій, порушених діяльністю вугільних шахт Червоноградського гірничопромислового району, та її апробація» Державний реєстраційний номер теми 110/13/18-22/ф, виконується за рішенням Експертної ради при Національній академії наук України від 11 листопада 2022 р.№8 (протокол ВЗБ НАН України (2020-2023 рр.)

Відповідальний виконавець цільової наукової теми «Розробка методичних засад оцінки й прогнозування стану природних біосистем різних рівнів організації та збереження біорізноманіття у гірських і рівнинних регіонах України в умовах кліматичних змін» (шифр: III-2-17) за Цільовою програмою наукових досліджень Відділення загальної біології НАН України «Фундаментальні засади прогнозування та упередження негативного впливу змін кліматичних умов на біотичні системи України» (2017-2021 рр.)

Відповідальний виконавець наукової теми “Апробація методів оцінки стану й моніторингу біосистем різного рівня організації для збереження та відновлення біорізноманіття на модельних природоохоронних територіях” за пріоритетним напрямом розвитку науки і техніки: Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття (2019-2023 рр.).

Робота у складі експертних рад

І. Шпаківська брала участь у розробці Національної рамки кваліфікацій за напрямком «Екологія, охорона навколишнього природного середовища та раціональне природокористування» для кваліфікації молодший спеціаліст фахової передвищої освіти МОН (2020-2021 рр.)

Член робочої групи Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування з удосконалення системи екологічної освіти в для напрацьовувати зміни до законодавчо-нормативної бази з метою її вдосконалення та підвищення ефективності екологічної освіти, що дозволить максимально сприяти формуванню екологічної свідомості громадян України, як вагомій складової екологічної політики держави (2023-2024 рр.).

Участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах

Відповідальний виконавець проекту ЄС TEMPUS 511390-TEMPUS-1-2010-1-SK-JPCR- EnGo Environmental Governance for Environmental Curricula//Управління довідкам для екологічних навчальних планів (2009-2013 рр.)

Відповідальний виконавець ЄС Еразмус+ 544524-TEMPUS-1-2013-1-PL-TEMPUS-SMHES QANTUS Qualifications Framework for Environmental Science of Ukrainian Universities // Рамка кваліфікацій в галузі наук про навколишнє середовище для українських університетів (2013-2016 рр.)

Керівник проекту ЄС Еразмус+ 586471-EPP- 1-2017- 1-EE- EPPKA2-SVNE- JP- INTENSE Integrated Doctoral Program for Environmental Policy, Management and Technology // Комплексна докторська програма по екологічній політиці, управлінню та технологіях (2017-2022 рр.)

Наукове консультування підприємств, установ

Член науково-технічної ради Природного заповідника «Горгани» від 2021 р.

Наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики

1. Максименко Н. В., Шкаруба А. Д., Ачасов А. Б., Безсонний В. Л., Бігуньова М., Боярин М. В., Бурченко С. В., Василюк Р. М., Вернерова Е., Воронін В. О., Гололобова О. О., Гопцій М. В., Гречко А. А., Звягінцева К. О., Йона Л., Кичук Н. С., Клещ А. А., Коваль І. М., Кочанов Е. О., Кузик І. Р., Кузьміна А., Кущенко Л. В., Назарук М. М., Некос А. Н., Овчарук В. А.,

Пасечний П., Пересадько В. А., Рубашек Ю., Семанчікова Е., Сепп К., Скриган А. Ю., Уткіна К. Б., Царик Л. П., Черкашина Н. І., Шакірманова Ж. Р., Шпаківська І. М. Зелено-блакитна інфраструктура в містах пострадянського простору: вивчення спадщини та підключення до досвіду країн V4 : колективна монографія / За ред. Н. В. Максименко, А. Д. Шкаруба. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 400 с. ISBN 978-966-285-780-1

2. Пижик І., Шпаківська І., Марискевич О., Рожак В., Дичкевич В., Пука Є. Особливості формування і оцінка запасів органічного Карбону в лісових екосистемах Регіонального ландшафтного парку “Надсянський” як складової частини МРБ “Східні Карпати” Львів, 2022 – 113 с.

3. Максименко, Н. В., Бурченко, С. В., Шпаківська, І. М., & Кротько, А. С. (2022). Оцінка вуглецевої ємності монопородних деревостанів – елементів зеленої інфраструктури м. Харків. Людина та довкілля. Проблеми неоекології, 38, 73-84. <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2022-38-07>

4. Шпаківська І.М., Максименко Н.В. Досвід та перспективи запровадження в Україні національної комплексної докторської школи з екологічної політики, менеджменту та екотехнологій // Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст : матеріали Міжн. наук.-практ. конф., (Тернопіль, 09-10 черв., 2022) [ред.кол. : В.М. Черняк (відп. ред.) та ін.]. Тернопіль : Вид. центр ТОКІППО, 2022. 276 с.

5. Гамкало З., Шпаківська І., Марискевич О. Оцінка потенціалу стабілізації сполук карбону в ґрунті: теоретико-методичні підходи. // Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво – 2021 : зб. тез доповідей XXIV Міжнародної науково-практичної конференції, (Харків, 29-30 квітня 2021 року). – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – С.29-32. https://www.researchgate.net/publication/352181339_OCINKA_POTENCIALU_STABILIZACII_SPOLUK_KARBONU_V_GRUNTI_TEORETIKO-METODICNI_PIDHODI_S_29-32

6. Гамкало З., Шпаківська І., Марискевич О. Особливості оцінки С-протекторної здатності ґрунтів сільватизованих територій Полісся// Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій: матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 100 річниці від дня народження Костя Адріановича Татарінова (м. Львів – смт Шацьк 9–12 вересня 2021 р). Л.: СПОЛОМ, 2021. -С.43-45. https://www.researchgate.net/publication/354586220_OSOLIVOSTI_OCINKI_S-PROTEKTORNOI_ZDATNOSTI_GRUNTIV_SILVATIZOVANIH_TERITORIJ_POLISSA_S43-45

7. Збереження біорізноманіття і раритетних типів оселищ в умовах кліматичних змін. Наукові рекомендації / Ред. В. Кияк, І. Данилик, І. Шпаківська, О. Кагало, О. Лобачевська. – Львів: Левада, 2022. – 55 с.

Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях;

Член громадської ради при Управлінні екології та природних ресурсів Львівської міської ради.

Досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності)

Від 2021 р. працює провідним фахівцем з екологічної освіти НПП «Бойківщина».